Vatanda?l?k ve Demokrasi E?itimi Dersi Kazan?mlar? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Vatanda?l?k ve Demokrasi E?itimi Dersi Kazan?mlar? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32471

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Vatanda?l?k ve Demokrasi E?itimi Dersi Kazan?mlar? Ölçe?i, Gömleksiz ve K?l?nç (2013) taraf?ndan ö?rencilerin Vatanda?l?k ve Demokrasi E?itimi Dersi kapsam?nda edindikleri kazan?mlar? ve yeterlilikleri ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir araçt?r. Ölçek, **yap? geçerli?i** ve yüksek düzeyde güvenirlik çal??malar? sonucunda olu?turulmu?tur. Yap?lan analizler neticesinde 38 maddeden ve üç temel faktörden olu?an bu ölçek, ilgili dersin hedeflerine ula?ma düzeyini belirlemede güçlü bir araç olarak hizmet etmektedir. Derecelendirme format? olarak 5'li Likert ölçe?i kullan?lmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Vatanda?l?k E?itimi, Demokrasi, Kazan?mlar, Ölçek Geli?tirme, Yap? Geçerli?i, Güvenirlik, Cronbach Alpha, Likert Ölçe?i.

Yazarlar

Gömleksiz, M. N., K?l?nç, H. H.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, Milli E?itim Bakanl??? müfredat?nda yer alan Vatanda?l?k ve Demokrasi E?itimi Dersi'nin ö?rencilere kazand?rmay? hedefledi?i bilgi, beceri, tutum ve de?erleri ne ölçüde sa?lad???n? bilimsel olarak tespit etmektir. Bu ba?lamda, ölçek, dersin e?itimsel ç?kt?lar?n? (kazan?mlar?n?) nicel bir ?ekilde de?erlendirmeye olanak tan?r.

Geli?tirme çal??mas?, e?itim programlar?n?n etkilili?ini ölçmek ve varsa eksiklikleri belirleyerek program geli?tirme süreçlerine katk?da bulunmak amac?yla gerçekle?tirilmi?tir. Ölçek, ö?rencilerin demokrasi bilinci, vatanda?l?k hak ve sorumluluklar? ile ilgili edinilen yeterlilik seviyelerini ölçmek için tasarlanm??t?r.

Yap?

Vatanda?l?k ve Demokrasi E?itimi Dersi Kazan?mlar? Ölçe?i, ö?rencilerin hem bili?sel hem de duyu?sal alanlardaki kazan?mlar?n? kapsamaktad?r. Ölçek, Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) sonucunda belirlenen üç ana faktör alt?nda toplanan 38 maddeden olu?maktad?r. Bu faktörler, Vatanda?l?k E?itimi Dersi'nin temel bile?enlerini temsil etmektedir.

Yap?sal olarak, ölçe?in ölçtü?ü temel psikometrik yap?, ö?rencilerin demokratik kat?l?m, yasalara sayg? ve toplumsal sorumluluk gibi alanlardaki yeterliliklerini kapsar. Bu çok boyutlu yap?, dersin geni? kapsaml? hedeflerine uygun olarak tasarlanm??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, psikometrik standartlara uygun olarak titizlikle yürütülmü?tür. Ölçe?in yap? geçerli?i, istatistiksel aç?dan güçlü bir yöntem olan Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) kullan?larak test edilmi?tir.

Yap?lan faktör analizi sonucunda, ölçe?in teorik beklentilerle uyumlu olarak 38 maddeden olu?an ve üç temel boyutu temsil eden faktör yap?s?na sahip oldu?u belirlenmi?tir. Bu sonuç, maddelerin ilgili ders kazan?mlar?n? yeterli düzeyde temsil etti?ini ve ölçe?in ölçmek istedi?i yap?y? do?ru bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizleri, iç tutarl?l???n yüksek oldu?unu ortaya koyan güçlü istatistiksel de?erler sa?lam??t?r. Tüm ölçe?in iç tutarl?l?k katsay?s? olan **Cronbach Alpha** de?eri .98 olarak hesaplanm??t?r, bu da mükemmel düzeyde bir iç tutarl?l??a i?aret etmektedir.

Ayr?ca, üç faktörün ayr? ayr? Cronbach Alpha güvenirlik katsay?lar? s?ras?yla α:.96, α:.97 ve α:.94 gibi oldukça yüksek de?erler göstermi?tir. Bu bulgular, ölçe?in alt bile?enlerinin de tutarl? ve güvenilir oldu?unu kan?tlamaktad?r. Güvenirlik çal??malar?nda ek olarak kullan?lan Spearman-Brown korelasyon katsay?s? .94 ve Guttman split-half de?eri ise .95 olarak belirlenmi?tir, bu da ölçe?in yar?ya bölme yöntemleriyle de yüksek güvenilirlik sa?lad???n? teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Vatanda?l?k ve Demokrasi E?itimi Dersi Kazan?mlar? Ölçe?i'nin faktör yap?s?n? belirlemek amac?yla Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) kullan?lm??t?r. AFA, ölçek geli?tirme sürecinde yap? geçerli?ini kan?tlaman?n temel ad?mlar?ndan biridir. Bu analiz, ba?lang?çtaki madde havuzundan en güçlü ve en temsil edici maddelerin seçilmesini sa?lam??t?r.

Faktör analizi sonucunda elde edilen 38 maddelik nihai ölçek, **üç faktörlü** bir yap?ya sahiptir. Bu üç faktör, ölçe?in temel bile?enlerini olu?turarak, Vatanda?l?k ve Demokrasi E?itimi Dersi kazan?mlar?n?n farkl? boyutlar?n? ba??ms?z ancak ili?kili bir ?ekilde ölçmektedir. Faktör yüklerinin yüksek olmas?, maddelerin ait olduklar? faktörleri güçlü bir ?ekilde temsil etti?ini göstermektedir.

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Ölçek Geli?tirme Çal??mas?)

Format: 5'li Likert Derecelendirme (Örn: Tamamen Kat?l?yorum - Hiç Kat?lm?yorum)

ARABPSYCHOLOGY.COM

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: E?itim Sistemi Ö?rencileri

Ya? Grubu: Ortaokul veya Lise Düzeyi (Çal??man?n yap?ld??? dönemdeki ilgili dersin uyguland??? ya? grubu)

Popülasyon Detaylar?: Çal??ma, Vatanda?l?k ve Demokrasi E?itimi Dersi'ni alm?? olan ö?renci gruplar? üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale)

Anahtar Kelimeler

E?itimsel Kazan?mlar, Demokrasi E?itimi, Ö?renci Ba?ar?s?, Psikometrik Özellikler, ?ç Tutarl?l?k, Faktör Yap?s?, Ölçek.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Belirtilmemi?tir

Kurum E-posta Adresleri: Belirtilmemi?tir

Yaz??ma Adresi: Belirtilmemi?tir

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, Gömleksiz ve K?l?nç taraf?ndan 2013 y?l?nda yay?mlanan akademik bir makale kapsam?nda geli?tirilmi?tir. Ölçe?in kullan?m? için yazarlardan izin al?nmas? tavsiye edilir. Makalenin tam metnine a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir: turkishstudies.net.

Ölçe?in orijinal PDF versiyonu a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: vatandaslik-ve-demokrasi-egitimi-dersi-kazanimlari-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Gömleksiz, M. N. ve K?l?nç, H. H. (2013). Vatanda?l?k ve demokrasi e?itimi Dersi kazan?mlar? ölçe?inin geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *Turkish Studies*, 8 (12), 555-568.

Vatanda?l?k ve Demokrasi E?itimi Dersi Kazan?mlar? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçek maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Ancak ölçek, toplamda 38 maddeden ve Aç?mlay?c? Faktör Analizi sonucunda belirlenen üç ana faktörden olu?maktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM